

2014-02-04

Dnr 13/02558

Regeringen
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

**Yttrande över Översyn av det statliga stödet till dagspressen, Presstöds-
kommitténs betänkande SOU 2013:66 (Ku2013/1810/MFI)**

Förvaltningen av presstödet

Vi framför i detta yttrande endast synpunkter på kommitténs överväganden och förslag beträffande förvaltningen av presstödet (kapitel 10 och 11 i betänkandet).

Vi anser att en sammanslagning av myndigheterna bör skapa goda förutsättningar för såväl en stärkt och förbättrad omvärldsbevakning inom medieområdet som ekonomiska besparingar och en minskad sårbarhet för hanteringen av presstödsfrågor. De principiella invändningar som kommittén har framhållit är inte så tungt vägande att de bör hindra en sammanslagning.

Omvärldsbevakning

Vi vill framhålla vikten av att regering och riksdag har tillgång till väl underbyggd och relevant information om och analys av utvecklingen inom medieområdet när mediepolitiken formuleras och diskuteras. Medieområdet är av särskild vikt eftersom en oberoende nyhetsförmedling i såväl etermedia som tryckt press är en av hörnstenarna i ett demokratiskt samhälle. Gränserna mellan traditionella etermedie- och tidningsföretag suddas alltmer ut och en gemensam mediemarknad skapas. Förändringarna möjliggörs av den tekniska utvecklingen, i synnerhet inom digital produktion, som gör det enklare att publicera och distribuera innehåll på olika plattformar och i olika format. Att samla kunskap och resurser inom detta område hos en myndighet skulle, enligt vår mening, förbättra förutsättningarna för att bedriva en omvärldsbevakning med hög kvalitet. Det är även värdefullt för mediebranschen själv att det finns tillgång till objektiv omvärldsbevakning som tas fram av en myndighet.

Kommittén slår fast att Myndigheten för radio och tv har sina arbetsuppgifter begränsade till etermedierna. Detta är riktigt såvitt avser kärnverksamheterna tillståndsgivning, registrering, granskning och tillsyn. Vi vill dock här poängtera att myndighetens uppgifter även omfattar verksamheter på internet, exempelvis anmälan av utgivare för databaser från medieföretag och utfärdande av utgivningsbevis. I detta arbete kommer vi ofta i kontakt med företag som agerar inom såväl etermedia som tryckt media.

Här kan också nämnas att Myndigheten för radio och tv:s och Presstödsnämndens nuvarande uppdrag när det gäller att följa utvecklingen inom medieområdet ligger mycket nära varandra. Myndigheterna har också ett nära samarbete i denna del genom att Presstödsnämnden bidrar med material om dagspressen i myndighetens årliga rapport *Medieutveckling*.

En sammanslagning av myndigheterna skulle frigöra resurser som kan användas för att förstärka arbetet med omvärldsbevakning inom såväl dagspressområdet som inom det övriga medieområdet. Förutsättningarna för att genomföra kvalificerade utredningsuppdrag skulle också öka genom att kompetens och resurser samlas inom en myndighet. Behovet av sådana resurser har visat sig bli allt större på senare år, vilket har visat sig genom att myndigheten har fått flera nya utredningsuppdrag varje år sedan år 2010.

Ekonomiska besparingar

En sammanslagning skulle, enligt vår bedömning, medföra besparingar inom det ekonomiadministrativa området. Om Presstödsnämnden inte längre skulle vara en egen myndighet skulle inte en separat årsredovisning behöva upprättas och revideras, vilket innebär kostnadsbesparingar i förhållande till Statens Servicecenter och Riksrevisionen. Härtill kommer en besparing för den löpande bokföringen. Varje myndighet har egna licenser för de olika gemensamma IT-systemen inom staten (Agresso, Palasso och Contempus). Vid en sammanslagning skulle endast en licens för varje system behövas. Ytterligare kostnadsbesparingar skulle uppkomma genom att Presstödsnämnden inte skulle behöva ha egna licenser inom IT-området. Sammantaget skulle resurser motsvarande upp till en årsarbetskraft kunna frigöras genom en sammanslagning. Som ovan nämnts bör dessa kunna utnyttjas för en förstärkning av kärnverksamheten och en utvidgad omvärldsbevakning.

Det är dock viktigt att den ekonomiska besparingen inte innebär att de nuvarande myndigheternas anslag minskas, utan att de frigjorda resurserna används för att utveckla handläggningen av presstödet och den breddade omvärldsbevakningen.

Minskad sårbarhet

Som kommittén också har framhållit är Presstödsnämndens nuvarande kansli litet och sårbart. En sammanslagning skulle, enligt vår mening, medföra ökade möjligheter till verksamhetsutveckling och långsiktig kompetensförsörjning för en effektiv hantering av presstödsfrågorna. En sammanslagen organisation

skulle medföra större möjligheter till prioriteringar mellan olika kompetensområden inom myndigheten och resurser kan delas mellan olika verksamhetsområden, exempelvis förvaltningsjuridisk och teknisk kompetens.

De principiella argumenten mot en sammanslagning

Kommittén har, efter att ha redogjort för ett antal fördelar med en sammanslagning, framhållit som det bärande argumentet mot en sammanslagning att en sammanhållen mediemyndighet skulle få ett utvidgat ansvarsområde som sträcker sig över både etermediepolitiken och presspolitiken. Enligt vår uppfattning bidrar både Myndigheten för radio och tv:s och Presstödsnämndens verksamhet till uppfyllelsen av de fyra första av de fem riksdagsbundna mediepolitiska målen, som är att stödja yttrandefrihet, mångfald, tillgänglighet, mediernas oberoende och att motverka skadliga inslag i massmedierna.¹ En sammanslagning av två myndigheter, vars övergripande mål till stora delar sammanfaller, skulle därför vara naturlig.

Kommittén har anlagt ett synnerligen principiellt synsätt på frågan och tycks se en risk för att myndighetens tillståndsgivning och innehållsgranskning på något sätt skulle överföras på hanteringen av presstödet och därigenom kunna få påverkan på det redaktionella innehållet. Kommittén har dock inte närmare preciserat på vilket sätt etermediepolitikens reglering skulle kunna innebära en påverkan av redaktionellt innehåll. Det hade varit av stort värde om kommittén hade kunnat ange några konkreta exempel på hur en sådan påverkan skulle kunna äga rum i praktiken.

Kommittén stannar slutligen vid att inte vara övertygad om att en sammanslagning är nödvändig, men öppnar samtidigt för en sammanslagning om det skulle visa sig att Presstödsnämndens kansli är för litet och sårbart att fördelarna med en sammanslagning överväger.

Vi kan förstå att man utifrån principiella utgångspunkter kan resonera om vilken myndighet som ska hantera presstödet. Genom Myndigheten för radio och tv:s väl fungerande organisatoriska indelning i en tillstånds- och en tillsynsenhet samt de särskilda beslutsorganen granskningsnämnden och presstödsnämnden garanteras dock att det inte uppstår någon otydlighet i myndighetens beslutsordning.

Vi menar att de principiella invändningarna, om än inte preciserade, om att en myndighetssammanslagning skulle kunna medföra något slags överföring av regeltillämpning från tillståndsgivning och innehållsgranskning till presstödsfrågorna inte hindrar en sammanslagning. I denna del instämmer vi i kommitténs ordförandes reservation (sidan 448). Istället ser vi att ett breddat kompetensområde samlat inom en myndighet skulle vara positivt och, som ovan nämnts, bidra till en effektivare omvärldsbevakning, ekonomiska besparingar och minskad sår-

---

¹ Myndigheten för radio och tv, rapport *Resultatindikatorer för medieområdet (2012)* <http://www.radi ochtv.se/Documents/Uppdrag/Resultatindikatorer%202012.pdf>

barhet. Kommittén har lyft fram en rad tungt vägande skäl för en sammanslagning och slutsatsen av dessa bör vara att genomföra en sammanslagning, där presstödsnämnden får en lika självständig roll som beslutsorgan som granskningsnämnden för radio och tv har.

Synpunkter på det preliminära förslaget till förordning med instruktion för Myndigheten för radio och tv (Bilaga 3)

De nya bestämmelserna synes ha förebild i de föreskrifter (10 – 22 §§) som gäller för det särskilda beslutsorganet inom Myndigheten för radio och tv, granskningsnämnden för radio och tv. I kommitténs förslag har presstödsnämnden också inrättats som särskilt beslutsorgan (22 a §). Enligt 22 b § m.fl. används dock ordet *myndigheten* på ett sätt som gör det otydligt om det är Myndigheten för radio och tv eller Presstödsnämnden (som egen myndighet) som åsyftas. Vid en sammanslagning skulle presstödsnämnden – på samma sätt som granskningsnämnden för radio och tv – vara ett särskilt beslutsorgan inom Myndigheten för radio och tv, och därmed inte en egen myndighet. Om syftet är att nämnden ska vara ett särskilt beslutsorgan inom myndigheten bör den beskrivas som *presstödsnämnden* (med gemener) och när hänvisning görs till *myndigheten* så avses Myndigheten för radio och tv, eller det namn som en sammanslagen myndighet kommer att få.

22 g § och 24 a § skulle lämpligen kunna skrivas ihop med 22 § respektive 24 §.

Vid en sammanslagning behöver ändringar göras i den föreslagna lydelsen av presstödsförordningen, bland annat hänvisningarna till namnet på den myndighet som ska administrera stödet.

Tidpunkten för organisatoriska förändringar

Vi anser att förändringarna som gäller förvaltningen av presstödet bör genomföras redan från den 1 januari 2015 för att så snart som möjligt kunna dra nytta av de effektivitetsvinster och den minskade sårbarhet som en sammanslagning enligt vår mening skulle innebära.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Magnus Larsson efter fördragning av stabschefen Peter Schierbeck.

Magnus Larsson

Peter Schierbeck